

MŪSŲ LIETUVA

NR. 18 (1553) – SEMANÁRIO – 1978 M. GEGUŽĖ – MAIO 11 D. – 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

MALDOS IR ATGAILOS DIENA

Vyskupo Antano Deksnio
LAIŠKAS

Mylimieji Kristuje,

Metuose yra švenčių ir dienų, kurias tikintieji privalo švęsti ar tinkamai jas paminėti. Vieną tokių dienų kasmet mini svetur gyveną lietuviai. Toji diena yra gegužės 13-ji. Pirmiausia ši diena primena švč. Marijos apsireiškimo pirmąją dieną 1917 metais Fatimoje. Lietuviams ji taip pat primena ir 1951 m. gegužės 13 dieną, kurioje lietuviai vyskupai, vadovaujami arkiv. Juozapo Skvirecko, pavedė lietuvių tautą švč. Marijos globai, paaukodami ją Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. To pasiaukojimo ir atgailos reikalavo pati apsireiškusi Dievo Motina, kad atitolinus Dievo bausmes, kurios grėsia žmonijai dėl jos nusikaltimų ir bedievybės įsigalėjimo. Malda ir atgaila yra tos dvasinės priemonės, kurios nupuolusius žmones grąžina į tiesų kelią ir atgaivina juose Dievo malonę.

Gegužės mėnuo yra skirtas Marijos garbinimui. Palaikykime tad tą gražų paprotį, kuris mūsų Tėvynėje taip giliai buvo prigijęs. Negalėdami dalyvauti bažnyčioje, patys suorganizuokite gegužines pamaldas savo namuose, pasikviesdami ir savo kaimynus. Gegužės gi 13-ją dieną visi atnaujinkime savo pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, padarydami šią dieną maldos ir atgailos dieną. Per Nekaltosios Dievo Motinos užtarimą nuoširdžiai prašykime Viešpatį, kad Jis išlaikytų Lietuvą krikščioniška ir kad jos gyventojai, po skaudžių bandymų, atgautų tikėjimo laisvę ir tauta savo nepriklausomybę.

Dievo palaima ir švč. Marijos globa tebūna su Jumis.

+ ANTANAS DEKSNYS
Vakarų Europos lietuvių vyskupas

Per visas radijo ir televizijos stotis kasdien garsiai šaukiama leisti nelegalius abortus ir kitokius nemoralumus. Tačiau niekas nekviečia vykdyti Marijos prašymus, pasakytus Fatimoj ir grąžinti Dekalogą į kasdieninį žmonių gyvenimą.

1917 metais trečiojo pasirodymo metu Marija pasakė, kad jei žmonės darys atgailą ir vykdys jos prašymus, tai... galų gale Jos Nekalčiausioji Širdis triumfuos.

Tad maloniai prašome šį istorinį įvykį šiemet paminėti gegužės 14 dieną, sekmadienį ir pakartoti pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai bei prašyti Mariją globoti persekiojamą Lietuvos bažnyčią ir jos žmones.

Kun. Albertas Kontautas
Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio
Dvasios Vadas

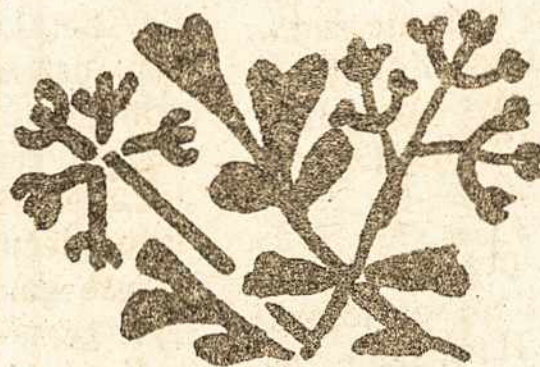

VILNIAUS MOTINA.

Domicelė Tarabildienė

MOTINOS DIENOS

proga
sveikiname
visas Motinas
ir Močiutes!

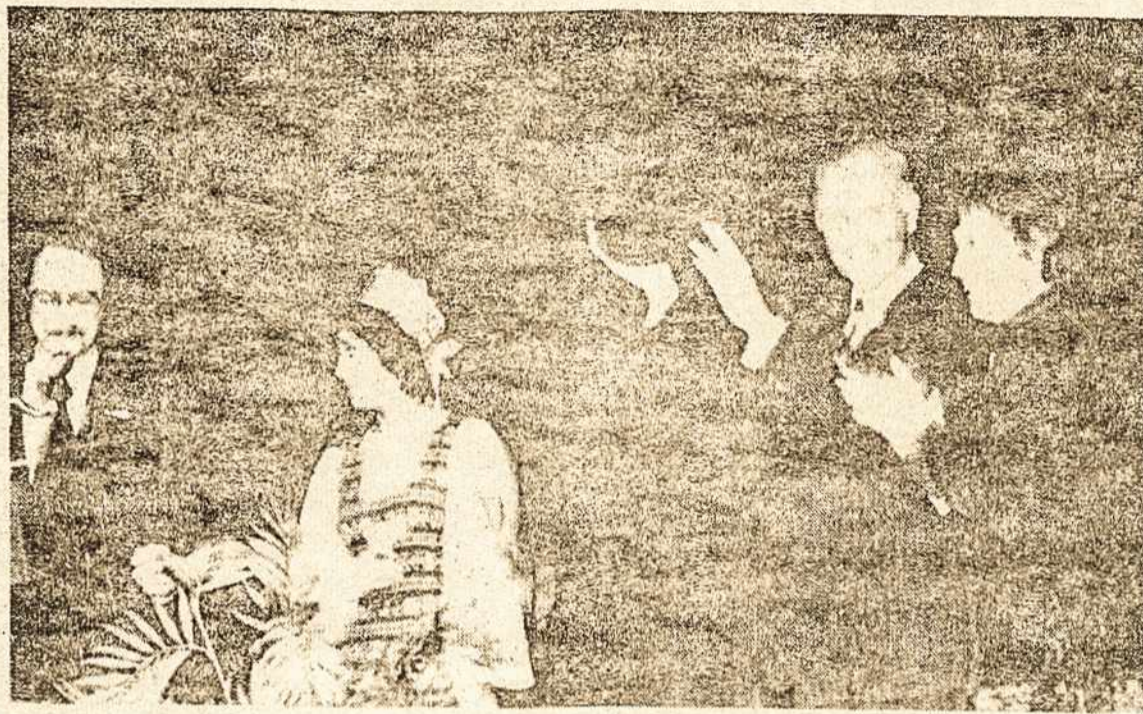
ASTRONAUTAS TARP CLEVELANDO LIETUVIŲ

Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyva surengtas ir daugumos Clevelando lietuvių remiamas Vasario 16-osios minėjimas įvyko vasario 19.

Minėjimo parengiamuose darbuose nuoširdžiai talkino Amerikos Lietuvių Demokratų Klubo veikėjas Jonas Nasvytis. Jo pastangos daug prisidėjo prie Ohio senatoriaus John Glenn dalyvavimo minėjime.

Senatorius John Glenn buvo pagerbtas Demokratų Klubu surengtuose pietuose. Dalyvavo septyniolika su viršum atstovų, reprezentuojančių aktyviausias Clevelando lietuvių pajėgas, Taip pat latvių, estų, lenkų, airių, žydų ir kitų tautybių atstovai. Senatoriui ir jį lydintiems žmonai buvo palinkėta ilgiausių metų. Savo šiltu žodžiu lietuviams sen. John Glenn pakvietė visus pakelti taurę šampano su troškimu širdyse, kad greit išauštų laisvės dienos Lietuvai. Šiuose pietuose dalyvavo ir Altos pirm. dr. K. Bobelis. Džiuginantį įspūdį paliko ne vien gausus jaunųjų lietuvių akademikų dalyvavimas šiame priėmime, bet ir aktyvus jų įsijungimas į pokalbius su garbės svečiais.

Pristačius tautybių ir valdžios atstovus, kalbėjo Altos pirm. dr. K. Bobelis. Jis pakartotinai ragino visus vieningai siekti vienintelio idealo — laisvos Lietuvos. Svečias iš Chicagos ragino

Clevelande po Vasario 16 minėjimo John Glenn, senatorius ir pirmasis astronautas, džiaugiasi gavęs lietuvišką lėkštę. Minėjime jis pasakė kalbą. Prie jo — žmona Anna. Kairėje Altos pirm. A. Rukšėnas ir K. Kuprevičiūtė. Nuotr. V. Bacevičiaus

nepasiduoti nevilčiai, pesimizmui, kurių autorius yra mūsų priešas komunizmas.

Antruoju kalbėtoju buvo Ohio valstijos vyresnysis senatorius ir astronautas John Glenn. Jis ragino lietuvius su pasididžiavimu prisiminti savo tautos garbingą praeitį, kuri keleriopai pralenkia ir jo gimtąją Ameriką. Todėl, sakė jis, čia šiandien esame tik dvi grupės žmonių: vieni lietuvių kilmės, kiti — kurie didžiutuosi, jei galėtų būti lietuvių kilmės. Savo kalboj jis užtikrino šio krašto nepalaužiamą ryžtą siekti laisvės žmogui ir tautom. Kartu perspėjo neįpulti pesimizmą,

jei pastangas ne visada palydi laukiami rezultatai.

Senatorius John Glenn paliko su Lietuvos laisvės aspiracijomis susipažinusio asmens įspūdį. Jam ir jo žmonai Alta dėkingumo ženklą įteikė dovanėles — senatoriui menišką Lietuvos vėtytį, o jo žmonai lietuvišką lėlę. Paprastas ir simpatiškas senatorius J. Glenn ir jo žmonos kontaktas su lietuviams paliko malonų įspūdį.

Po minėjimo rengėjai gavo iš senatoriaus biuro šiltų atsiliepimų, įvertinančių šį senatoriaus susitikimą su lietuviams. P.R.

Baltiečių konferencija Toronte

Plačios apimties studijų dienos Toronto universitete š.m. gegužės 11-14 dienomis

Ši vasara Torontui yra suvažiavimų bei švenčių metas. Šalia Pasaulio Lietuvių Dienų, kurios įvyks birželio 28 — liepos 3, rengiama plataus masto studijinė baltiečių konferencija gegužės 11-14 d.d. Toronto universitete. Joje dalyvaus mokslo žmonės — mokslininkai ir mėgėjai iš viso laisvojo pasaulio ir skaitys įvairiomis temomis per 100 paskaitų. Vyraus, žinoma, estai, latviai ir lietuviai, bet bus ir kitataučių, nes konferencija atvira visiems.

Mokslinę programą rengia Baltistikos Studijų Puoselėjimo Draugija (AABS), o technškąjį rengėjų komitetą Toronte sudaro vietiniai baltiečiai. Komitetui pirmininkauja latvė Ilze Kalniņš. Programa rūpinasi latvis Juris Dreifelds.

Konferencija prasidės gegužės 11, ketvirtadienį, profesorės T. Rakovskos Harmstone pa-

skaita "Nacionalizmas Sov. Sąjungoje ir Baltijos valstybės". Sekančios dienos visumos posėdyje bus gvildinami klausimai: "Iškovojimas ir praradimas Baltijos suverenumo". Šeštadienio sesija skiriama temai "Ateinantis balistikos studijų dešimtmetis". Čia bus apžvelgtos studijinės galimybės pagal surinktus anketos duomenis.

Naujas dalykas šioje konferencijoje bus žydų klausimas Baltijos kraštuose. Tuo klausimu bus paskaitų ir diskusijų.

Numatytas simpoziumas tema "Baltiečių išlikimas už tėvynės ribų". Jame bus paliesti kalbiniai bei kultūriniai klausimai. Taip pat šie klausimai bus nagrinėjami ir sociologinėje sekcijoje.

Su šia konferencija siejama ir baltiečių meno paroda Hart House galerijoje. Ji bus atidaryta gegužės 10 d., 7.30 v.v.

Konferencijos dalyvių pri-

ėmimą rengia Toronto miesto valdyba ir universitetas gegužės 11 d. Baltiečių poezijos (verstinės) vakaras numatytas gegužės 12 d. Gegužės 13 d. pietų metu paskaitą skaitys prof. M. Gimbutienė. Iškilmingas banketas įvyks gegužės 13, šeštadienį, didžiojoje Hart House salėje. Kalbės Baltistikos Studijų Puoselėjimo Dr-jos pirm. V. Nollendorfs.

Informacija rūpinasi R. L. Prialgauskas, 219 College St., Toronto, Ont. M5T 1R1, Kanada.

Registracijos mokestis — \$30 (studentams mažiau), pietūs ir banketas — \$35. Nakvynės gautos Toronto universiteto bendrabutyje. Kaina — \$12, dviem asmenim viename kambaryje — \$9.

OKUP. LIETUVOJE

DAIŪ SVENTE

Respublikinis moterų ir vyrų chorų saskrydis, truksiantis tris dienas, įvyks Šiauliuose gegužės pabaigoje. Tikimasi susilaukti apie 6.000 dainininkų. Iš Kauno ir Vilniaus jau užsirašė dalyvauti 38 chorai, o Šiauliams atstovaus 6 chorai. Mažesnę entuziazmą rodo kairurie rajonai: iš 19-kos dar nėra gauta pranešimo apie dalyvavimą šventėje. Saskrydžio repertuarą sudarys lietuvių liaudies dainos, choriniai sovietų kompozitorių ir klasikų kūriniai. Atskirus pasirodymus turės moterų, vyrų, vidurinių specialiųjų mokyklų chorai, jungtinis vyrų bei moterų choras. Koncertuos styginiai Vilniaus konservatorijos, M. K. Čiurlionio, J. Naujalio vidurinių meno mokyklų ir augštesniųjų muzikos mokyklų ansambliai. Saskrydžio režisėmis pakviestos B. Markevičienė ir S. Sirkevičienė. Diriguos A. Jozėnas, K. Kaveckas, S. Sondeckis, L. Abarius, A. Arminas, P. Bingelis, A. Krogertas ir H. Perelšteinas, talkinami jaunesniųjų chorvedžių. Saskrydyje bus atrinktos dainos respublikinei dainų šventei Vilniuje 1980 m.

PERSEKIOJAMI TAUTIEČIAI

Balio Gajausko byla, kurioje jis kaltinamas ryšių palaikymu su Solženicino fondu ir Lietuvos partizanų archyvu, perduota teismui. Manoma, kad ji bus sprendžiama šį pavasarį. Tardymą atliko saugumietis mjr. Pilelis. Po Naujų Metų pastarasis su papulkininkiu Kežiu buvo atvykęs į Kauno Saugumą tardyti Balio Gajausko motinos ir sužadėtinės. Serganti motina buvo tardoma savame bute. Pasak tardytojo Kežio, B. Gajausko laukia 10 metų lagerio bausmė. Tai būtų priedas prie jo turėtų 25-rių metų. Lietuvoje B. Gajauskas laikomas kenčiančios ir besipriešinančios tautos simboliu. Tikimasi išeivijos pagalbos, nes nauja bausmė B. Gajauskui reikėtų mirtį.

1977 m. lapkričio 19 d. iš lagerio paleistas Povilas Petronis, kuris 1974 m. buvo nuteistas už maldaknygių gaminimą ir nelegalios literatūros platinimą.

Ona Pranskūnaitė atlieka bausmę Kozlovkoje (Čuvaškaja ASSR, Kozlovka, p-ja JUL 34-5a). Dirba siuvykloje. Viename laiške rašo: "Mano sveikata bloga. Gal čia užges trapi mano gyvenimo žvakutė, bet mano širdyje niekuomet neužges Dievo, Tėvynės nei savo tautiečių meilė... aš esu viskam pasirūžusi: ir aušai, ir kančiai, ir mirčiai." E.

KAMERINIS NIJORKO ORKESTRAS "Pro Arte", vadovaujamas Rafaelio Adlerio, surengė tris koncertus Vilniaus filharmonijos salėje. Orkestras yra styginis, turintis 12 instrumentalistų, atliekantis ir dideliu orkestru skirtus kūrinius. D. Katkaus teigimu, geriausią įspūdį paliko su sol. R. Boku atliktas J. F. Haydno "Koncertas violončelei", N. Miaskovskio "Simfonijetė h-moll", V. Perischečio "Introdukcija". Amerikiečių orkestras Vilniun buvo užsukęs po koncertų Rygoje ir Leningrade. Jo koncertai taipgi yra numatyti Minske, Kijeve ir Maskvoje.

MIRĖ PROF. ALFREDAS SENNAS

Vasario 9 Ashford, Conn., mirė prof. dr. Alfredas Sennas, kalbininkas, germanistas ir baltistas, buvęs Lietuvos Universiteto profesorius.

Buvo gimęs 1899 kovo 19 Blotzheime, Prancūzijoje. Tėvam grįžus į Šveicariją, mokėsi Šveicarijoje, baigė Friburgo universitetą ir gavo daktaro laipsnį. Studijavo germanistiką.

Besimokydamas universitete, susipažino su J. Eretu ir studijavo usiais lietuviais K. Pakštu, Iz. Tamošaičiu. Baigęs studijas, 1921 atvyko Lietuvon. Dirbo Eltoje. Pavasario, Aušros gimnazijose, nuo 1922 pakviestas profesoriauti. 1923 vedė lietuvaitę Mariją Vedlugaite, tobulai išmoko lietuviškai ir savo mokslinėje veikloje nukrypo į lietuvių kalbotyrą.

1930 persikėlė į Ameriką, čia dirbo Yale, Wisconsin universitete, nuo 1938 Philadelphia universitete. Dėstė germanistikos dalykus, baltistiką, lietuvių kalbą ir slavistikos dalykus. Profesoriavo iki 1969. Tada išėjo į pensiją.

Visa savo gyvenimą rašė lietuvių kalbos klausimais, drauge su prof. Saliu išleido penkių

Prof. dr. Alfredas Sennas

tomų vokiškai lietuvių kalbos žodyną, parašė per 190 didesnių ir mažesnių straipsnių įvairiais kalbų klausimais.

Su jo mirtimi lietuviai neteko savo didelio bičiulio, nes jo namai buvo ištiesai lietuviški ir namų kalba buvo lietuvių kalba, neteko žymaus pasaulinio garso mokslininko. Liko žmona ir sūnus Alfredas Erichas, kuris taip pat yra kalbų profesorius.

Laisvieji lietuviai reikalauja

Vienintelis popietinis Venecuelos dienraštis "El Mundo" (Pasaulis) vasario 16 d. išspausdino ilgą straipsnį su triguba antrašte: Laisvieji lietuviai prieš Sov. Sąjungą. Reikalauja sustabdyti žiaurumus ir atitraukti okupacinę kariuomenę. Greitai padidės tautos pasipriešinimas.

Šio straipsnio pabaigoje įdėtas Lietuvos valstybės ženklas Vytis, kuris yra kartu ir laisvės simbolis. Straipsnis pasirašytas Felikso Alytiškio Nepriklausomos Lietuvos Komiteto vardu. Mano turimomis žiniomis, straipsnio autorius yra žymus Venecuelos veikėjas nelietuvių tautybės. Jam lietuviai yra didžiai dėkingi, nes be jo pagalbos Lietuvos klausimas vargu ar būtų galėjęs patekti į tokį dienraštį, kuris turi 140.000 tiražą ir pasiekia apie 400.000 skaitytojų.

Straipsnyje autorius primena Lietuvos laisvės atgavimą 1918 m. vasario 16 d., padarytą didelę pažangą visose srityse nepriklausomybės metais ir 1940 m. įvykusią Sov. Sąjungos kariuomenės invaziją. Esą sovietai atnešė Lietuvai vergiją, kurios valdovai apiplėšė kraštą, išveždami daug ekonominių gėrybių į Sov. Sąjungą. "Keista ir juokinga, kad tuo pačiu me-

tu, kai Lietuva, Latvija ir Estija buvo apvagiama, šimtai traukinių vežė maistą ir žaliavas nacių kariuomenei, tuo būdu stiprindami jos karinę galybę. Yra istorinis faktas, kad paskutinis sovietų traukinys su maisto gaminiais pervaziavo hitlerinės Vokietijos ir Sov. Sąjungos sieną tik dvi valandas prieš karo pradžią."

Toliau straipsnio autorius aprašo gyvenimą Lietuvoje sovietinės okupacijos metu, primena deportacijas į Sibirą ir NKVD generolo Serovo siautėjimą. Esą, kai vienas jo padėjėjų prasiitarė, jog neužteks vagonų tokiam dideliame skaičiui deportuojamų lietuvių, Serovas pareiškė: jei pritrūks vagonų, tai nepritrūks šovinių tiems, kurie netilps.

Net ir šiuo metu Lietuvoje vyksta persekiojimas, teismai, sušaudymai, trėmimai, kurie rodo, jog žmogaus teisės ten nesirūpina.

Straipsnis baigiamas viltimi: "Lietuva ir kitos sovietų imperializmo pavergtos tautos sulaužys grandines, kurios dabar laiko jas sukausčiusios. Tuomet laisva ir nepriklausoma Lietuva užims jai priklausantį vietą nepriklausomų valstybių eilėje."

A. Vaisiūnienė

Ka svarstysime seime?

A. RINKŪNAS

Informacija ir pasisakymai ateinančio PLB seimo programos reikalu pradeda rodytis spaudoje. Svarbiausias iš jų yra, aišku, PLB valdybos, seimo rengėjos, paskelbtas paskaitų-pranešimų planas, nurodąs temas ir prelegentus. Tas planas trumpesne oficialia forma paskelbtas visoje spaudoje, o jo smulkesnį nagrinėjimą pateikia naujasis "Pasaulio Lietuvis" numeris vedamuoju straipsniu. Prie to klausimo ir norisi sustoti.

"Švietimo srityje ir toliau reikės rūpintis Pietų Amerikos lietuvių jaunimu, jo lietuvių kalbos mokymu, mokyklom mokytųjų bei mokymo priemonių paruošimu. Didesnį dėmesį reikės skirti ir Australijos bei Europos lituanistinėms mokykloms" ("PL"). Taip, reikia rūpintis tolimaisiais kraštais, bet kaip su pačiu mūsų švietimo centru — Šiaurės Amerika? Ar nemanome, kad mūsų mokyklos šiame žemyne, kuris ant savo pečių neša didžiąją lituanistinio švietimo dalį, jau pradeda griūti?

Kultūros srities paskaitos programa jau žymiai arčiau teisingų pirmumo kategorijų: "Apsvarstyti dabartinės PLB valdybos tarp kraštų bendruomenių vykdytą kultūrinę ryši, panagrinėti jo rezultatus, moralinį pelną bei materialinį nuostolį" ("PL"). Tai gerai, to tikrai reikia.

Lietuvos ir jos laisvinimo reikalais "PL" paskelbtoji tezė yra ši: "Kritiškiau reikės žvelgti į mūsų draugų pasirinkimo politiką, pasidairyti realesnių politinių atramų ir gal net vieną kitą, visos išeivijos apimtimi vykdomą, konkretų žygį suplanuoti". Pirmoji tezės dalis būtų gera, bet viską sugadina pabaigos frazė "visos išeivijos apimtimi vykdomą". PLB visos išeivijos, deja, dar nejungia. Šalia jos yra ir kitų mūsų politinių veiksmų, todėl tikėtis, kad PLB seimas gali suplanuoti visos išeivijos akciją Lietuvai palaikyti ir vaduoti, yra geriausiu atveju perdidelis ignoravimas kitų.

Jaunimo reikalai bene pirmieji atėjo į mūsų spaudą jau kiek anksčiau. "T. Žiburiuose" jau esame minėję St. Barzduko pasisakymą tuo reiklu "Drauge" ir pridėję savo pastabų, o dabar štai mus pasiekė "Mūsų Pastogės" redaktoriaus pasisakymas iš Australijos. Visų tų pasisakymų pagrindinė mintis yra ta, kad prieš šešerius metus įsteigtoji PL Jaunimo Sąjunga dar vis nėra atsistojusi ant

savo kojų, kad tai esanti grupė gerų vadų be kareivių. Ypač "Mūsų Pastogė" su dideliu susirūpinimu žiūri į faktą, kad mūsų jaunimo judėjimas iki šiol rėmėsi didelėmis vyriausios kartos sudėtomis pinigų sumomis, o kas bus, kai toji karta baigs išmirti? Kiek pinigų sudeda vidurinioji karta — vakarykštis jaunimas?

Pinigų klausimas, vis pakartotinai keliamas PLB valdybos, nors ir teisingas, bet pradeda nusibosti jo kėlimo forma. Seimo nariams tikrai reiktų išsikalbėti su žmonėmis ir atsivežti konkretesnių naujų pasiūlymų. Esame jau keliais atvejais kėlę centrinės finansinės institucijos reikalą, tad apie tai šioje vietoje plačiau nebekalbėsime.

Pagrindinė seimo paskaita, patikėta dr. R. Šilbajoriui tema "Lietuvos kultūros židinys Vakarų pasaulyje", pačios PLB valdybos dar nėra pakankamai paaikškinta. Tenka palaukti tolimesnių komentarų.

O vis dėlto, šalia viso to, pasigendame ir dar vienos paskaitos, kuriai geriau tiktų atmes-toji akademinių diskusijų forma. Tai yra mūsų išeivijos susiskaldymo klausimas. Viskas yra gražu: ir mokyklos, ir kongresai, ir laisvinimo akcija, bet kaip ilgai visa tai eis, jeigu ir po šio penktojo seimo skaldysime vieni kitiems galvas taip, kaip skaldome dabar? Iš paskelbtosios seimo programos nematyti, kad kam nors ta didžioji mūsų išeivijos liga rūpėtų.

JA Valstybės

VLIKo PIRM. DR. K. J. VALIŪNAS kovo 14-15 d.d. viešėjo Romoje ir turėjo pasitarimus su Lietuvos diplomatinės šefu Stasiu Lozoraičiu, dalyvaujant Lietuvos atstovui prie Šv. Sosto St. Lozoraičiui, jn. Diplomatinės šefas S. Lozoraitis buvo painformuotas apie VLIKo seimo nutarimus, ypač tuos punktus, kurie liečia Lietuvos nepriklausomybės bei jos diplomatinių institucijų tęstinumą užsienyje. Gautas S. Lozoraičio pritarimas projektui, pagal kurį bus sudaryta kvalifikuotų asmenų komisija. Pasitarimuose taipgi išryškėjo, kad Lietuvos valstybingumo tęstinumui užsienyje turi būti skiriamas didelis dėmesys, bet tęstinumo pilnaties atkūrimas šiuo metu nesąs aktualus.

TIKRAS KŪREJAS savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.

J. ERETAS

ALFONSAS GRAUSLYS

TAIZE'S BENDRUOMENĖ

Iš Laiškų Lietuviams

Viena Protestantų Reformacijos priešasčių buvo faktas, kad priešreformacinė krikščionija pasitenkino išorinių dogmų išpažinimu be gilesnės meilės. Taip pat plyšys tarp skilusių krikščionių didėjo dėl to, kad buvo ginčytasi dogmatiniais klausimais, bet nesistengta viens kito mylėti. Šiais laikais krikščionims siekiant vienybės, — skelbė Jonas XXIII — pirmiausia reikia viens kitą mylėti, tik paskui bus galima dogmatiškai išsiaiškinti. Tokios pat nuomonės ir laikysenos yra protestanto Roger Schutz įsteigta Taize's vienuolija, turinti tik vieną tikslą — paskleisti vieningos meilės dvasią krikščionių tarpe. Apie ją palankiai atsiliepia katalikų vadai. Visa tai nereiškia, kad dogma — ar tiesa — nėra svarbi, bet kad dabartyje krikščionių vienybė (o gal ir visada — gyvoji tiesa) pasiekama per meilę.

REDAKTORIUS

Vienas iš stambiausių protestantų įnašų susiskaldžiusių krikščionių vienybei ugdyti yra protestantų vyrų vienuolynas, žinomas Taize's Didžiosios Bendruomenės (Grande Communauté) vardu. Taize yra vietovė, Burgundijos provincijoje, rytinėje Prancūzijoje, netoli nuo garsiųjų Cluny ir Citeaux vietovių, kur prieš kelis šimtmečius skaisčia Evangelijos šviesa suspindėjo benediktinų ir cistersų vienuolijos. Šiandienė Taize's bendruomenė savo dvasia, užsimojimais ir tikslais jau yra tiek sudominusi ir sužavėjusi visus, kurie yra susipažinę su ja, kad verta ir mums ją pažinti. Jos atsiradimas, veikimo būdas ir įtaka yra taip įdomūs ir nuostabūs, kad čia tikrai tenka kalbėti apie Sv. Dvasios dovaną, apie Dievo malonę, kuri daugiau ar mažiau veikia visoje krikščionybėje. Kai kurie rašytojai tos bendruomenės judėjimą vadina Taize's stebuklu.

IŠORINIAI FAKTAI

Ši bendruomenė yra pirmoji protestantų vyrų vienuolija po 400 metų, kai M. Liuteris vienuolijas ir jų daromų įžadų vertę buvo paneigęs. Jos trumpa istorija yra tampa surišta su jos steigėju ir dabartiniu jos viršininku Roger Schutz. Tasai evangelikų teologijos studentas, studijuodamas Lozanoje, Šveicarijoje, 1939 m. pradeda telkti apie save draugus maldai ir geriems darbams. Kartu ima organizuoti studijų ir rekolekcijų dienas pasauliečiams. 1940 m. jis persikelia į Taize, Prancūzijoje, kur karo metu rūpinasi karo pabėgėliais, bėgančiais iš vokiečių okupuotos Prancūzijos dalies į neužimtąją. 1942 m. prie jo prisijungia du draugai. Vokiečių išvyti iš Taize's, pasišalina

dviem metams, į Ženevą, Šveicariją. 1944 m. jie vėl grįžta Taize'n jau keturiese. 1949 m. Velykų rytą jau septyni tos bendruomenės broliai padaro įprastus amžinuosius įžadus. Roger Schutz išrenkamas pirmuoju viršininku. Jų idealas yra bendrom jėgom tarnauti Kristui Bažnyčioje ir pasaulyje; jų karščiausias noras — pasitarnauti visų krikščionių susijungimui.

Šiuo metu bendruomenė turi virš 50 narių iš įvairių protestantų sektų bei kraštų. Jų tarpe yra pastorių, gydytojų, inžinierių, menininkų, žemės ūkio darbininkų, žurnalistų ir kt. Trys ketvirtadaliai brolių gyvena Taize'je, kiti gi yra išsiskirstę po 2-3 brolius misijoms įvairiuose kraštuose — pačioje Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Anglijoje, Afrikoje ir kitur. Visi broliai suvažiuoja į Taize didžiosioms krikščionių šventėms švęsti ir kasmet savaitinėms rekolekcijoms.

Savo pasiuntinybei vykdyti jie, kaip darbininkai, dirba darbininkų tarpe, apaštalauja savo profesijose, bet drauge dirba parapijose, religiniai vadovaudami žmonėms. Važinėdami visur su visomis krikščionių bažnyčiomis užmegzti ryšius bei tuo pačiu tikslu priimdami pas save įvairių krikščionių bažnyčių atstovus, jie artina visus krikščionis arčiau viens kito. Keletos mylių atstume nuo Taize's Cormatin vietovėje jie įsteigė Studijų Centrą, kur ruošiamos studijų dienos šių laikų visuomenės ir bažnyčios reikalams, konfliktams ir krizėms pažinti. Taize's bendruomenės įtakoje yra kilusi ir "vienybės židinių" idėja, pagal kurią, vedusiųjų poros, savo pavyzdingu gyvenimu sekamos tos bendruomenės dvasia, spinduliuoja į aplinką krikščioniškojo gyvenimo ir vienybės mintį.

Taize's vyrų bendruomenės pavyzdžiu Grandchamp vietovėje, Šveicarijoje, netoli Neuchatel, susikūrė protestančių moterų vienuolija. Ji vadovaujasi ta pačia regula, parašyta R. Schutz.

R. Schutz ir Motina Teresė

Žvelgiant į išorinio Taize's bendruomenės gyvenimo faktus, negalima nepaminėti tos bendruomenės bažnyčios, kurią jiems pastatė ir dovanojo vokiečiai ir kurią jie yra pavadinę "Susitaikymo bažnyčia". Tuo reikšmingu vardu jie norėjo pabrėžti Taize's bendruomenės vedamąją mintį, būtent, susitaikymą visų su visais — tėvo su vaiku, vyro su žmona, tikinčio su tuo, kuris negali įtikėti (taigi, su geros valios netikinčiu), ir krikščionių savo tarpe. Štai kodėl šioje bažnyčioje visų krikščioniškų bažnyčių atstovams leidžiama laikyti savas pamaldas. Tos bažnyčios kripta yra skirta katalikams. Čia reikia pastebėti, kad, savos bažnyčios dar neturėdami, Taize's broliai savo pamaldas laikydavo vienoje artimoje katalikų bažnyčioje, Autun katalikų vyskupui leidus.

BENDRUOMENĖS DVASIA IR GYVENIMAS

Pagrindinė Taize's bendruomenės idėja yra Viešpaties žodžiai: "Kad visi būtų viena, ...kad pasaulis įtikėtų" (Jon. 17, 21). Jos didysis susirūpinimas ir skausmas kyla iš fakto, kad savo susiskaldymu ir nevieningumu krikščionys piktina pasaulį ir kliudo jam įtikėti Kristų. Dėl to kelias į visuotinį įtikėjimą nėra galimas be krikščionių susivienijimo. Todėl Taize's bendruomenė nėra konfesinė, t. y. nepriklauso jokiai iš esamų protestantų bažnyčių, nors, kaip esame jau minėję, įvairių protestantų ir reformatų bažnyčių nariai stoja į ją. Toji vienuolinė bendruomenė yra krikščioniška pačia plačiausia to žodžio prasme. Ji tartum jungia savyje visas krikščionių bažnyčias. Tai vienuolija, kuri jau dabar gyvena būsimos susivienijusios krikščionybės vizijos dvasia. Taize's bendruomenės nariai net apie krikščionių susivienijimą per daug nekalba, bet susivienijimo dvasia gyvena ir elgiasi, tartum susivienijimas jau būtų įvykęs. Tad nenuostabu, kad tokių nuotaikų dėka

TAIZĖS BENDRUOMENĖ

Taize's broliai nuoširdžiai bendrauja su visomis krikščionių bažnyčiomis, įskaitant ir katalikų Bažnyčią.

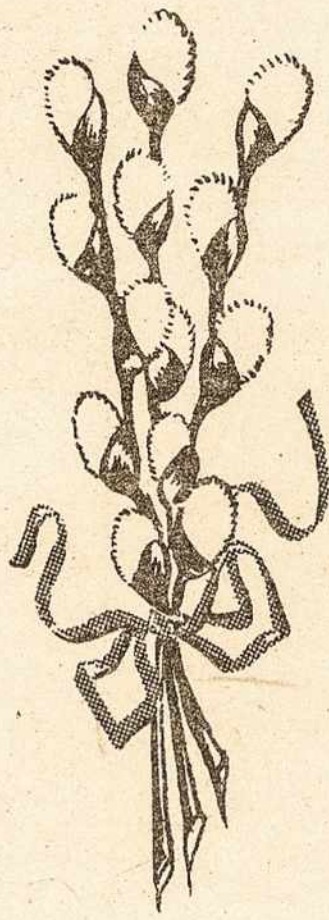
Jie su meile priima pas save visų krikščioniškų bažnyčių atstovus, neišskiriant nė katalikų, o jų bažnyčioje visi laiko savas pamaldas, kuriose broliai su pagarba ir pamaldumu dalyvauja. Būtų tačiau klaidinga galvoti, kad taip elgdami Taize's bendruomenės nariai visas konfesijas lygiai vertina, t. y. tarsi jų visai nevertina. Priešingai, jie, laukdami visapusiškos Kristaus paskelbtos tiesos pilno suspindėjimo susivienijusioje būsimoje krikščionybėje, visur teikia pagarbą Kristaus tiesai, kuri, kad ir ne visur vienodu pilnumu atstovaujama, tačiau pasilieka Kristaus tiesa.

Anot jų, dieviška, taigi begalinė, neišsamiama tiesa negali būti pilnai žmogaus netobula kalba nusakyta; dieviškos tiesos formulavimai, žmonių sąmonei vystantis, gali darytis vis pilnesni ir tobulesni; tačiau niekada tos tiesos pilnai neapsakantys; todėl nereikia ginčytis dėl dieviškos tiesos formulavimų, bet labiau telktis apie Kristaus asmenį su tais Jo neskaitlingais pagrindiniais žodžiais, kuriuos Jis yra ištaręs ir kurie užrašyti Evangelijose. Svarbiausia, anot jų, nereikia ginčytis dėl žodžių, bet reikia visiems grįžti prie Gyvojo Žodžio, paties Kristaus, nos visi esame nuo Jo daugiau ar mažiau nutolę. Reikia grįžti į Jį, Jį pamilti ir savo gyvenimu Jį žmonėms įkūnyti, kad pasaulis atpažintų per mus ir mumyse gyvenantį ir veikiantį Kristų. Tomis mintimis gyvendami Taize's broliai su nieku tikėjimo klausimais nesiginčija, nepamokslauja, nesistengia atversti, o vien, visur tarnaudami ir dirbdami, myli ir savo gyvenimu skelbia Kristų. Šiuo žvilgsniu jie yra artimi Sacharos atsiskyrėlio Charles de Foucauld pažadinto judėjimo dvasiai!

Visuotinės krikščionybės dvasios vedina Taize's bendruomenė yra sukūrusi savo liturgiją, kuri tokią dvasią atstovauja. Į tą liturgiją įeina pagrindinės Romos Katalikų Bažnyčios Mišių dalys, o taip pat ir Rytų apeigų kaikurie pradai. Jų pamaldos, kaip pas evangelikus, pilnos giedojimo ir šv. Rašto ištraukų.

Tos bendruomenės dvasia gėrisi aukštieji Katalikų Bažnyčios atstovai. Ją giria ir protestantų vadai. Jos idėjų plotmėje jau dabar sueina visi krikščionys kalbėtis ir bendrauti, nes visi jaučiasi ten tartum savo namuose.

Jų vienuolinis gyvenimas tvarkomas Vakarų ir Rytų vienuolijų tradicijomis, priitaikant ir sumoderninant dabartinio gyve-

nimo reikalams. Po dviejų metų noviciumo jie daro tris vienuolinius įžadus, bet tie įžadai, savo esme pasilikdami tokie pat, kaip Katalikų Bažnyčioje, turi skirtingus pavadinimus. Vietoj skaistybės, neturto ir paklusnumo įžadų jie daro celibato - nevedimo, turto bendrumo ir autoriteto pripažinimo įžadus, kurių pagrindimas yra kiek skirtingas, kaip Katalikų Bažnyčioje.

Taize's vienuoliai šiaip gyvenime, darbe ir gatvėje nenešioja jokių skirtingų rūbų, tik, tris sykį į dieną rinkdamiesi maldai, užsideda baltus abitus, persijuosdami juosta. Jų maldoje stipriai pabrėžiamas mąstymas ir kontempliacija taip, kad Taize's bendruomenė yra dalinai kontempliatyvaus pobūdžio vienuolija.

Dirbdami įvairiopa darbą pagal savo profesiją, jie išsilaiko iš savo darbo ir aukas tepriima tik savo globojamiems, o ne sau.

BENDRUOMENĖS KŪRĖJAS IR JO DVASIA

Tos vienuolijos įkvėpėjas ir jos dvasios nusakytojas yra Roger Schutz, parašęs Taize's bendruomenės regulą, t. y. gyvenimo taisykles. Jisai išaiškino visos bendruomenės dvasią dvejose knygose "Vivre l'aujourd'hui de Dieu" (vokiškai išversta "Das Heute Gottes", *Dievo dabartis*) ir "L'unité, esperance de vie", *Vienybė — gyvenimo viltis* (vokiškai: "Einheit und Zukunft", *Vienybė ir ateitis*).

Bendruomenės dvasiai dar giliau pažinti pasinaudosime jo pirmąją "Dievo dabartis" knygą. Knygos įžangoje jis pasisako, kad Taize's bendruomenė yra ta, kuri "krikščionybės suskilimo tragediją supranta" ir kuri pirmiausia meldžiasi, bet drauge ir dirba tai vienybei įvykdyti. Toje pačioje įžangoje jis pateikia ilgesnę kardinolo Gerlier laiško ištrauką, kurioje šis knygą labai vertindamas už ją dėkoja.

"Prašau..., kad visi būtų viena, kaip Tu, Tėve, esi manyje ir aš Tavyje, kad ir jie būtų mumyse viena, kad pasaulis įtikėtų, jog Tu esi mane siuntęs."

Knygos pradžioje autorius iškelia tragišką mūsų gyvenamo laiko rimtumą ir charakteringas to laiko ypatybes. Pastebėjęs, kad šiandieniam pasaulyje visi krikščionys sudaro tik pasaulio gyventojų trečdalį ir kad jie stovi juos sunaikinti gresiančios bedievybės akivaizdoje, autorius aliarmuoja ieškoti priemonių krikščionybei išlaikyti ir plėsti. Tad reikia, anot jo, pirmiausia krikščionybei pasisakyti už teisingą turtų padalinimą, nes krikščionių apgyventi kraštai nepaprastai turtingi, palyginus juos su nekrikščionių kraštais. Taip pav. Jungtinių Amerikos Valstybių ekonominis gyvenimo lygis yra 35 kartus aukštesnis negu Indijos. Reikia taip pat, kad krikščionių bažnyčios išeitų iš savo konfesijų ribų ir susijungusios prakalbėtų į krikščionybei prarastas pasaulio darbininkijos minias.

Tik tada, kai mūsų širdis kiekvienu apkartimu nusikratys ir begaliniu draugiškumu artimui prisipildys, tas artimas galės mūsų kritiką ir pamokinimą priimti.

Roger Schutz

Tų dviejų dalykų reikia dėl įvairių priežasčių. Pirma, pasaulį vis labiau jungia ta pati visus jo gyventojus siekianti technika, kuri, radijo bangomis visus dvasiniai artina; o tokį pasaulį, virstantį viena žmonija, tegalės pasiekti vieninga krikščionybė. Antra, reikia susirūpinti krikščionybės ateitimi: jei šio šimtmečio pradžioje kas antras žmogus buvo krikščionis, šimtmečio viduryje — kas trečias, tai šimtmečio gale tebus tik kas ketvirtas. Kitaip sakant, gyventojų skaičiui daugėjant, krikščionių skaičius nespėja daugėti. Tai dalinai vyksta todėl, kad gyventojų daugėjimas ypač pastebimas nekrikščionių tautose, kurios Vakarų, tad ir jų krikščionybės, nemėgsta, nes krikščionybė atėjo drauge su kolonizacija. Trečia, technikos vystymosi greitumas ir jos gaminama pažanga visą pasaulį keičia, o tačiau badas pasaulyje didėja ir, kas svarbiau, labiausiai gyventojai gausėja bado liečiamose srityse. Štai kodėl, anot R. Schutz, krikščionys turi dalintis duona su badaujančiais, kaip to reikalauja Evangelija. Ketvirta, pasidalijus pasauliui į du priešingus blokus, kurių kiekvienas savaip sudaro pavojų krikščionybei, krikščionys turi susirūpinti, kaip išsaugoti asmens laisvę Evangelijai skelbti ir ja gyventi. Penkta, kai šiandien gyvenimas Vakaruose, o ypač J. A. Valstybėse, seksualėja ir seksualumas visomis moderniojo gyvenimo priemonėmis veržiasi į mases, krikščionys turi gyventi dorovinių vertybių branginimo ženkle.

TAIZE'S REGULA

*turime permąstyti savo naudai,
nes negalima buvo jos išmintingiau, žmo-
niškiau, o drauge labiau Evangelijos dvasioje parašyti.*

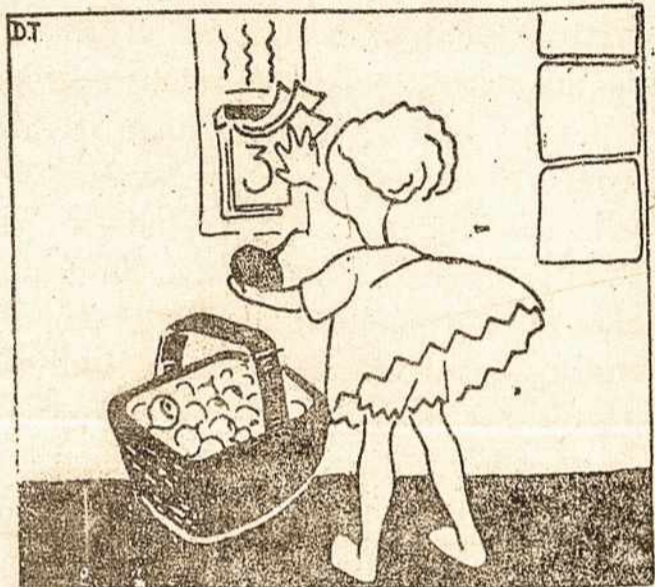
Kardinolas Gerlier

Mūsų Lietuva Mažiesiems

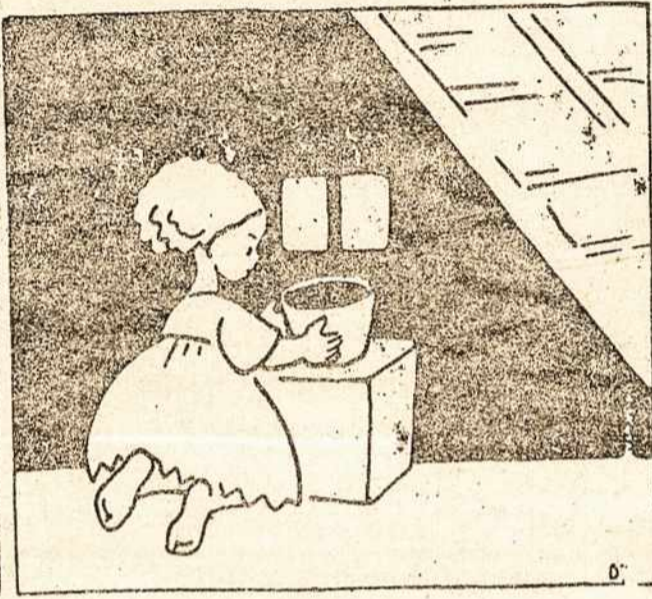
Ačiū, ačiū Tau,
Mamyte!

Mamytės tulpė.

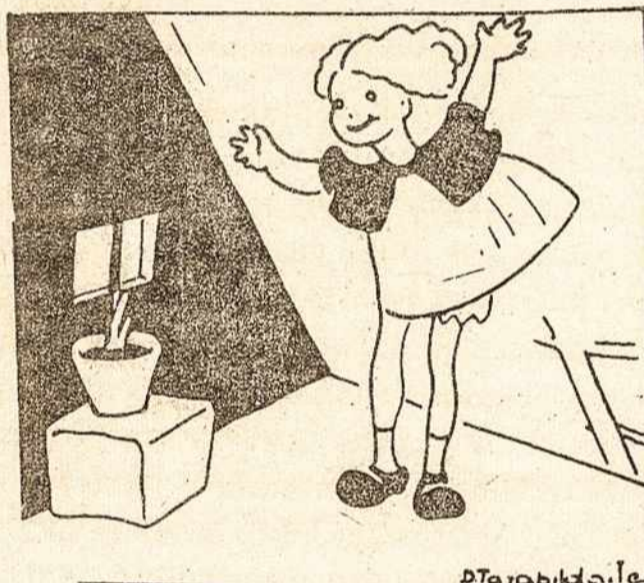
Iš "Skautų Aido"

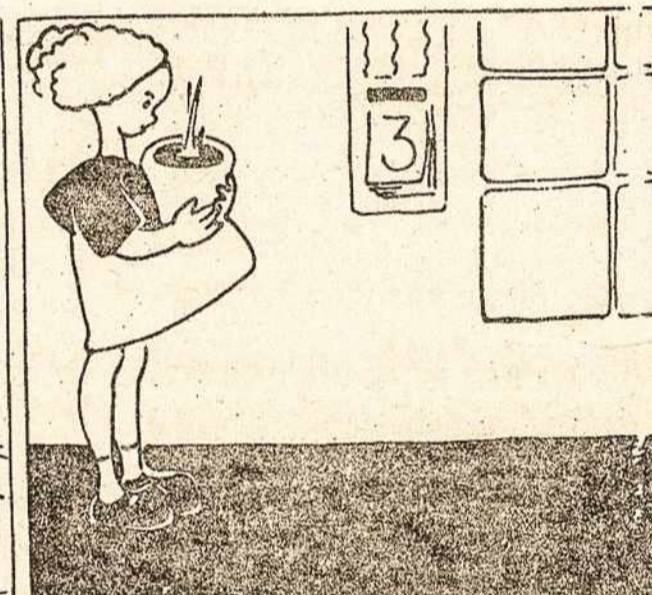
1 Tai skuba kalendorius!
Ruošk dovanėlę!
Mamytės šventei noris
pneikt jai gėlę.
Štai storiausias svogūnėlis -
Jo gražiausias auga gėlės.

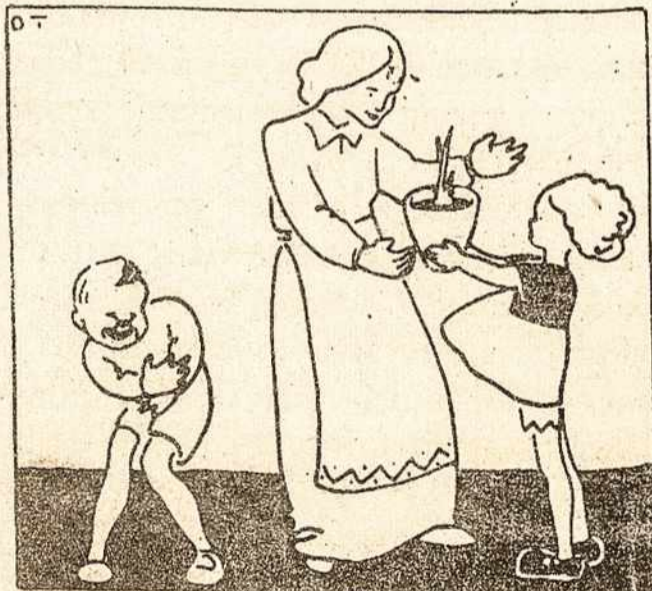
2 Ant aukšto bus geriausia.
Tamsu truputį...
Bet laistyt nepaliausiu -
Išaugš gal būti...
Juk saulutė pro langelį
Kartais šildys man žemele.

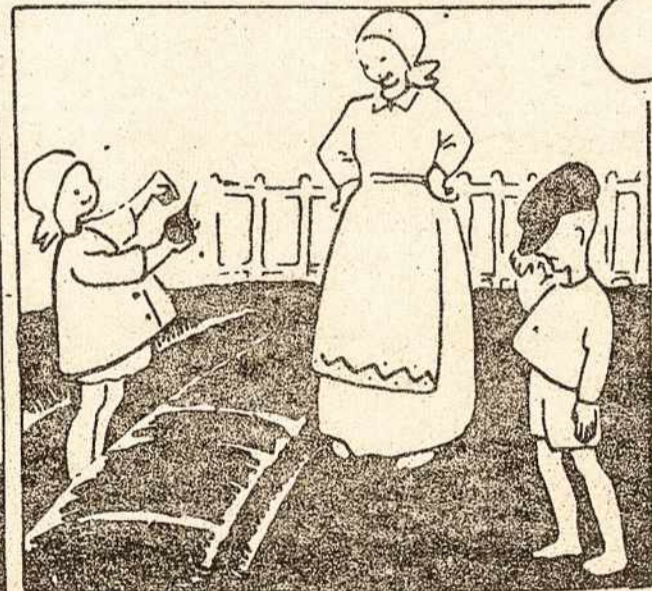
3 Praėjo kelios dienos -
Žali lapeliai!
Koks didelis jau vienas!
Ir dar štai želia...
Tulpė gal pražys raudona -
Tai mamytei bus malonu!

4 Kai ta diena atėjo -
Gėlės nebuvo.
Matyti, nesuspėjo -
Tamsu, mat, buvo.
"Greit žydės" - reiks pasakyti,
Kai pasveikinsiu mamyte.

5 - "Ach, koks gražus svogūnas!
Augint išmokai!"
- "Ne tokios tulpės būna?"
Broliukai juoko!
Plyšta, burną užsidenges,
O mergytė verkt jau rengias.

6 Už tai, kai daržą tvarkė -
Atskirk, kur sėklos kokios!
Broliukas jau tąsyk verkė,
Martytė juokės.
Abejonių jai nebūna,
Kur čia tulpės, kur svogūnai

MOTULE MANO...

L. D.

S. Šimkus

Motule mano, širdele mano,
Prikelk motule anksti rytelį.

Dūkrele mano, jaunoji mano,
Oi ką darysi anksti rytelį?

Močiute mano, senoji mano,
Rišiu šluotelę, šluosiu dvarelį.

Rišiu šluotelę, šluosiu dvarelį,
Lauksiu svetelių, anksti rytelį.

Dar nenušlaviau pusės dvarelio,
Žiūriu atjoja pulkas brolelių.

Mečiau šluotelę tiesion šalėlėn,
O pati jauna aukštan svirnelin.

LIETUVIŠKAM JAUNIMUI STOVYKLA

Ruošiama žiemos stovykla lie-
tuviškam jaunimui nuo liepos (ju-
lho) 9 iki 16 dienos. Tik dar ne-
turima vietos.

Jeį kas galėtų užleisti tai savai-
tei savo ūkj ar vasarvietę - sto-
vyklos rengėjai iš anksto dėkoja.

MOTINOS DIENOS MIŠIOS

Palangos tunto skautai su savo
Mamytėm gegužės pirmąjį sekma-
dienį, pagal lietuvišką paprotį,
Mišiomis ir kukliom vaisėm šv.
Kazimiero parapijos patalpose pa-
minėjo MOTINOS DIENĄ, Jau-
nimas giedojo, skaitė liturginius
tekstus, meldėsi ir priėmė šv. Ko-
muniją už savo Mamytės, kurias
pasveikino liturginio susitaikini-
mo metu.

Gegužės 25 skautai turės išky-
lą į Sta. Isabel, p. Šimkūnų ūky.

Visi lietuviukai į
lietuvių mokyklą!

Naujųjų laikų Lietuvos istorija

Pirmasis tomas Prano Čepėno rašomos Lietuvos istorijos

J. Jakštas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Suminima visa eilė studentų organizacijų rusiškuose universitetuose, jų tautinė veikla, joms skiriamos stipendijos, šalpa. Taikliai motyvuojamas paskyrimas 10 stipendijų lietuviams studentams, baigusiems Marijampolės ar Suvalkų gimnazijas, Petrapilio ir Maskvos universitetuose (210 p.). Skyriaus gale trumpai papasakojama apie pastangas atgaivinti Vilniaus universitetą.

Nuosekliai, pagal pirmųjų šaltinius, daugiausia pavaižduojamas spaudos draudimas. Pabrėžiamas draudimo tikslas. Gal būtų tikė autoriui šiame skyriuje kiek plačiau pakalbėti apie vysk. M. Valančiaus greitą susiorientavimą priešintis graždankai ir jo pradėtą kontraktinės spaudos gamybą Prūsijoje. Tinkamai nagrinėjamas spaudos draudimo teisėtumo klausimas, teisminės bylos, kelti motyvai draudimui atšaukti ir pagaliau jo panaikinimas. Prabėgomis dar pakalbama ir apie spaustuves, pradedant nuo seniausios akademinės. Skyrius baigiamas trumpa spaudos apvalga po draudimo panaikinimo iki I D karo. Čia paberiamas statistinių duomenų ir dar įterpiama pora lentelių, rodančių laikraščių bei knygų augimą.

Svarbiausias XIX a. Lietuvos istorijos skyrius "Lietuvių tautinis atgimimas" pradedamas, taip sakant, "ab ovo" — nuo senosios bažnytinės slavų kalbos vartojimo Lietuvoje. Tai daro mūsų apdairusis autorius todėl, kad jo įsitikinimu, "tautinio atgimimo sąjūdžiuose kalba buvo laikoma viena iš pagrindinių tautinio savitumo žymių".

Nors šį poskyrį rašydamas autorius naudojo K. Jablonskio labai vertingą studiją "Lietuvių kalba viešajame gyvenime — Lietuvių kultūra ir jos veikėjai (1972), tačiau neseka juo, kai Lietuvoje vartotą slavų kalbą laikoma viena iš pagrindinių tautinio savitumo žymių. Jos pagrindas buvo senoji bulgarų kalba, kuria buvo rašyti pirmieji Rusiją pasiekę raštai ir iš kurios kilo senoji bažnytinė slavų kalba.

Valstybinė slavų kalba nutolo nuo bažnytinės, nes ji, kaip K. Jablonskis sako, Gudijoje turėjo gudiškų elementų, Ukrainoje — ukrainietišku. Ta iš baž-

ANTANAS GUSTAITIS, rašytojas ir humoristas, gyvenęs Bostone

nytinės kalbos kilusi seniausioji rusių kalba, sumišusi su gudų ir ukrainiečių tarmėmis, tapo ir D. Lietuvos Kunigaikštijos valstybine kalba, kai ta išsiplėtė slavų kraštuose. Tačiau etnografinėje Lietuvoje rusių (slaviškoji) kalba paliko tik kanceliarinę ir nebuvo šnekamąja nei bajorų, nei liaudies kalba. Tik XIX a. slavofilai ir caro valdžios pakalikai suplakė etnografinę Lietuvą su visa D. Kunigaikštija ir laikė ją rusių (ar rusų) kalbos kraštu. (Panašiai dabar kai kurie gudų istorikai laiko D. Lietuvos Kunigaikštiją gudiška valstybe ar bent lietuvių - gudų federacija).

Visai pagrįstai tautinis atgimimas pradedamas nuo vad. žemaičių romantizmo, suminint keletą publicistų, kalbėjusių apie lietuvių kalbą. Šioje vietoje išibrovė autoriui ir viena klaidelė, kur (268 p.) minimas E. Kantas, neva parašęs prakalbą Friedricho Kuršaičio 1846 m. išleisti lietuvių kalbos gramatikai. Iš tikrųjų E. Kantas (m. 1804) rašė prakalbą Milkaus (Mielke) žodynui.

Tikras tautinis atgimimas siejamas su "Aušra", kuri trumpai apibūdinama. Paminimi ir kiti laikraščiai. Originalus dalykas užsimintas angliškojo karališko instituto studija "Nationalism", kur palyginamas lietuvių ir slovakų tautų atgimimas. Kažin ar galima pritarti autoriui, tvirtinančiam, kad "su lietuvių tautiniu sąjūdžiu kovojo stambieji dvarininkai ir Bažnyčios hierarchija, nes tas sąjūdis buvo demokratiškas" (272 p.). Tiesa, tautinis sąjūdis nebuvo palankiai sutiktas nei dvarinin-

ku, nei to meto dvasiškių, bet ne dėl jo demokratiškumo. Pats autorius tarsi griaua savo mintę teiginį, kai poskyryje "Tautinis atgimimas ir bajorija" išvedžioja, kad lenkiškas šovinizmas (endekai) ėjo prieš lietuviškąjį tautinį sąjūdį. O dvasiškiai sutiko jį, bent iš pradžių, nepalankiai dėl jo liberalinės tendencijos, pripažintos ir paties Basanavičiaus.

Itin savitas poskyris "Tautinio atgimimo periodizacija". Čia ypatingo dėmesio verti čekų sociologo M. Hrocho išdėstyti samprotavimai apie lietuvių tautinį atgimimą ir prie to pateikiamos jo dėmesio vertos lentelės.

Ryškiai, dokumentuotai pavaižduojamas politinių partijų kūrimasis iki seimų laikų. Po įžanginių pastabų apie partijų pradžią ryšium su tautiniu atgimimu einama prie paskirų partijų. Pradedama nuo seniausios — Lietuvos socialdemokratų partijos.

Neužsimenama apie Lietuvos socialdemokratijos ryšį su tarptautiniu socializmu, ypačiai su rusiškuoju. Juk Rusijoje jau nuo XIX a. vidurio buvo veiksmingos socialistinės (liaudiškos) srovės, kaip "Narodnaja Volia", "Černyj Peredel", kurios negalėjo būti svetimos ir lietuviams.

Aplamai, įvairių atmainų socialistinės doktrinos nuo XIX a. vidurio jau, taip sakant, kabo ore kaip Vakarų, taip ir Rytų Europoje. Tad nieko nuostabaus, kad ir Lietuvoje socialistinė partija pirmoji atsirado. Ji buvo rusiškojo socializmo ekspozitūra. Be jokio pagrindo jau nepriklausomoje Lietuvoje kai kieno tvirtinta, kad socialdemokratų pirmieji reikalavo nepriklausomos Lietuvos. Pr. Čepėnas ir panašiai pasisako: "Lietuvos nepriklausomybės reikalavimą pirmoji paskelbė Lietuvos socialdemokratija" (284 p.). Kitoje vietoje (290 p.)

autorius cituoja šį socialdemokratų partijos programos punktą: "Savystovi demokratiška respublika, susidedanti iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų šalių, paremta ant liuosos federacijos". Apie nepriklausomybę Lietuvos ne puse žodžio neužsiminta, kalbama vien apie kažkokią demokratišką, federacinę respubliką, į kurią įeity ir Lietuva.

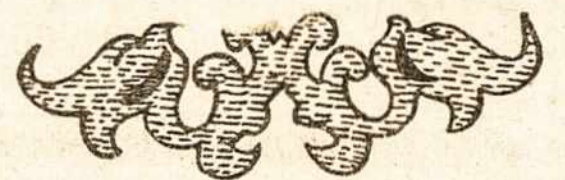
Apie panašią federaciją kalbėjo ir "Narodnos Volios", ir "Černyj Peredel" vadovai 1880 m. surašytoje programoje: "Rusijos valstybė, atsižvelgiant į tautinį ir aplinkos pobūdį, bus padalyta į rajonus (oblasti), su autonomiška vidaus santvarka, bet susietus visos Rusijos federacijoje" (cituota iš Fr. Venturi, Il populismo russo. II t. (1952) 1133 p.). Dar narodovocų, kaip ir čionoperedelcų programoje pasakyta: "Tautos, aneksuotos rusų valstybės jėga, bus laisvos išsijungti iš visos Rusijos federacijos ar pasilikti joje".

Trumpai užsiminta apie rusų japonų karą, berods, vien 1905 m. revoliucijos pradžia paryškinti. Ji pradedama dėstyti nuo peticijų - skundų vyriausybei. Tarp kelių peticijų duodamas išskirtinai in extenso Čypėnų valsčiaus nutarimas, skirtas Vilniaus seimui.

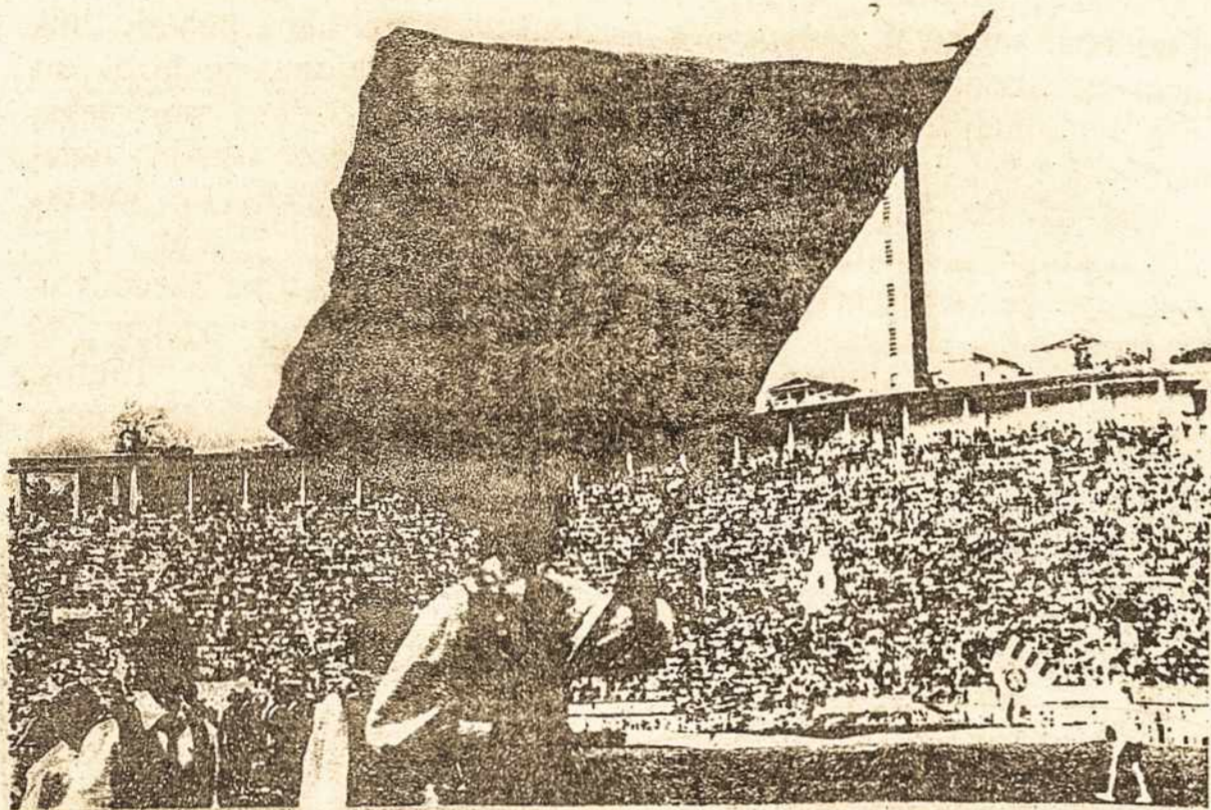
Skyrius XII "1905 m. revoliucija Rusijoje ir Lietuvoje" yra jau monografijos dydžio. Iš plačios Rusijos istorijos perspektyvos išvedama jos pradžia. Visiška atpašakojama vad. Kruvinosios sekmadienio istorija. Ypačiai daug vietos skiriama Didžiajam Vilniaus seimui. Duodamas pilnas seimo nutarimų tekstas, panaudojus nevieną jų skelbtą šaltinį. Naujoviški du poskyriai apie vadinamuosius juodašimčius. Viename jų pakalbama apie juodašimčius Rusijoje, kitame — Lietuvoje. Įvairiais vaizdais rodomas revoliucijos pakilimas ir jos žlugimas, ėmus siautėti baudžiamiesiems būriams.

Plačiai išdėstyta 1905 m. revoliucija buvo trumpas epizodas. Neišsipildė į ją dėtos vadų viltys, nors ji nežlugo be pėdskų. Mūsų autorius gražiai nuskaido jos išdavus: "Lietuva nei autonomijos, nei savivaldos neiškovojo, tačiau iškovojo laisvių trupiniai, revoliuciją numalšinus, krašte paliko. Tais laisvės trupiniais galėjo naudotis ir jau organizuoti veikti... Nors ir griežtoje valdžios prežiūroje, galėjo veikti lietuvių švietimo, kultūrinės bei ekonominės organizacijos, ypačiai dešiniųjų visuomeninių srovių" (388-389 p.).

Tėviškės žiburiai

Organizuokime lietuvių dalyvavimą 3-čioj Imigrantų Olimpiadoj!

Praėjusių metų Olimpiada – Lietuvos Trispalvė Olimpiados stadione.

IMIGRANTŲ OLIMPIADA

3-čioji IMIGRANTŲ OLIMPIADA vyks rugpjūčio (agosto) 11 – 20 d.d.

Olimpiadoj dalyvauja ne pavieniai asmenys ar "komandos", o kolonija ar tauta, kaip tokia. Tad ir įsirašymas vyksta tik per KONSULATĄ. Lietuviai neturėdami tokio konsulato, gali įsirašyti tik PER BLB-nę (būstinė: Rua Juatindiba, 28 – Pque. da Moóca. Telef. 273.0338).

BLB-nė turi įteikti norinčių dalyvauti sąrašą iki birželio (junho) 30 dienos.

Tad norintieji dalyvauti OLIMPIADOJ prašomi įsirašyti per lietuvišką OLIMPIADOS KOMITETĄ, susidariusį BLB-nės globoj.

Apie Olimpiados tikslą, apimtį, taisykles – skaityti JORNAL DO IMIGRANTE, n° 1, psl.15.

CURSO DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP.

MŪSŲ ŽINIOS

BOM RETIRO

Gegužės (Maio) 14, MOTINOS DIENOS proga, GIRCKŲ – RATKAUSKŲ šeimų prasminga iniciatyva bus pamaldos su Mišiomis už MOTINAS, Colégio Sta. Inês, rua Três Rios, 362.

Su virš minėtų šeimų plačia gimine ir kitų parapiečių dalyvavimu, kartu bus primintos MOTINOS bei MOČIUTĖS esančios arti ir toli, net ir Tėvynėj Lietuvoj ar ir Sibire.

Visagalis Dievas telaimina ir Krikščionių Pagalbininkė Švenč. Motina Marija tegloboja VISAS MŪSŲ MOTINAS.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Mirė Kanadoj, kur paskutiniu metu gyveno, a.a. VINCAS GRABAUSKAS, buvęs čia Vyčių choro pirmininkas.

Mišios už Vincą Grabauska bus birželio 4 d., sekmadienį, 16 val., šv. Kazimiero koplyčioj.

Velionį pažinojusieji bei jo bičiuliai kviečiami pamaldose dalyvauti.

Balandžio 17 d. Rytų Vokietijoj mirė a.a. VITALIS MACIŪNAS, kaunietis, 60 metų.

Už Velionį bus atlaikytos ketursavaitinės (30-tos dienos) Mišios šv. Kazimiero parapijoje, Mookoje, gegužės (maio) 17 dieną, trečiadienį, 19:30 val.

Giminės ir bičiuliai kviečiam dalyvaut.

Lidija Maciūnaitė - Idikienė, sesuo ir inž. Algirdas Idika

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Kai kurie ML-vos skaitytojai kartais negauna, arba pavėluotai gauna ML.

Administracija užtikrina, kad ML yra išsiuntinama VISIEMS užsisakiusiems paštu antradienio priešpietėj.

Reikia protestuoti vietiniame pašte dėl laikraščio nepristatymo.

Ponios Lidijos Idikienės- Maciūnaitės broliui

VITALIUI MACIŪNUI

gyvenusiam Rytų Vokietijoj, mirus, Lietuvių Sąjunga Brazilijoj- Aliança savo nariams Lidijai ir inž. Algirdui Idikai, reiskia gilią užuojautą.

Valdyba

A. A.

ELIZABETA STAROPOLI - ŠIDLAUSKAITEI

mirus, gilią užuojautą reiskia Lietuvių Sąjungos- Aliança narei, sesutei Marytei Bumblienei, Garbės Nariui Aleksandrui Bumbliui, Velionies vyrui Antanui Staropoli, vaikams Marijai ir Domingui ir visiems artimiesiems.

Liet. S-gos Aliança Valdyba

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banyys Ltda.

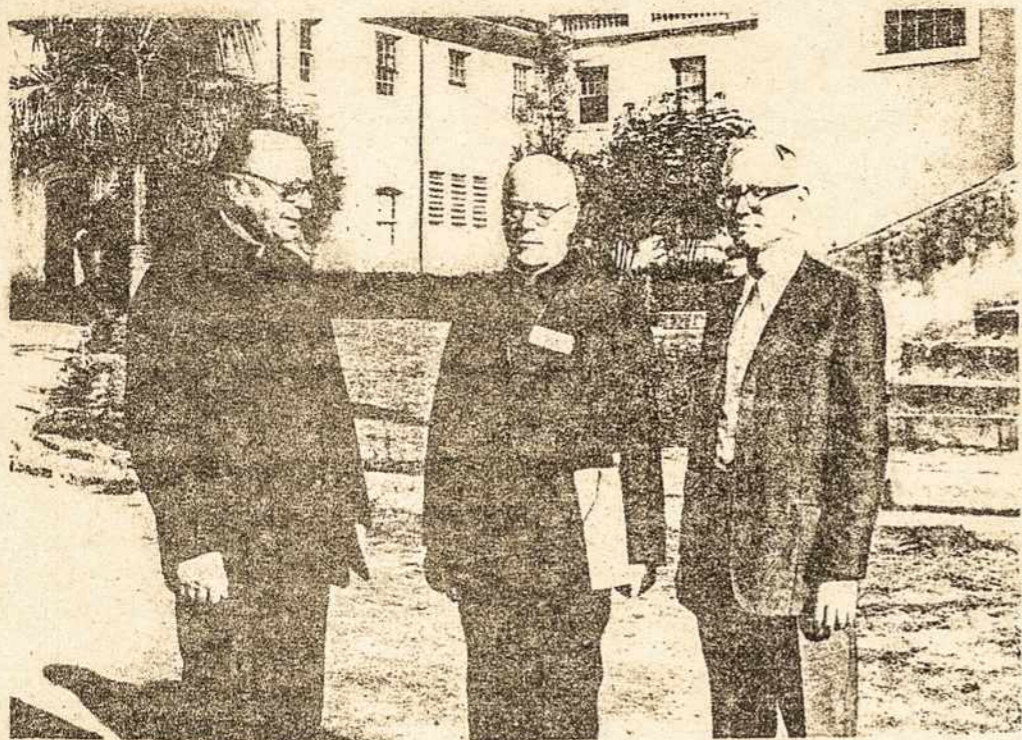
Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

Prel. P. Ragažinskas, Frederico Westphalen, RGS, vysk. Dom Bruno Maldaner ir kun. Pr. Gavénas Itaicy, Brazilijos vyskupų suvažiavimo metu (1978.IV. 18-25).

KUNIGŲ VIENYBĖS MALDOS DIENA

Brazilijos (ir Pietų Amerikos) Lietuvių Kunigų Vienybė antrąją Sekminių dieną yra numačiusi kaip Kunigų Vienybės maldos dieną. Todėl São Paulo lietuviai kunigai yra kviečiami į šv. Kazimiero parapijos kleboniją šio mėn. 15 dieną, 9,30 val. bendrai maldai ir susitikimui.

Buvo dar ir kitataučių svečių, ir taip išėjo, kad (močiutės Marijos pageidavimu), buvo pasimelsta, padainuota, palinkėta įvairiom kalbom (net ir kiniškai) gausios Visagalio palaimos Solemnizantui ir visai giminei.

1-ojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso São Paule proga buvo susuktas filmas, kurį dabar filmo iniciatoriai per p. Bumblij patikėjimui šv. Kazimiero parapijai.

ATSILIEPIMAS Į LKB KRONIKĄ

Į Brazilijos Kunigų Vienybės patiektą informaciją apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje jau atsiliepė Belém (Pará) arkivyskupas:

A' União do Clero Lituanos no Brasil a expressão de minha simpatia e solidariedade e a promessa de esclarecer, quanto possível, os que se iludem pelo comunismo e os que desconhecem o testemunho e o martírio de nossos irmãos lituanos.

+ Alberto Ramos
Arcebispo de Belém
Pará

GRAZIAI ATŠVESTAS GIMTADIENIS

Gegužės 1 d. ALEKSANDRO IR MARIJOS BUMBLIŲ namuose susirinko visa šauni giminė (trijų dukrų – Margarėtės, Arlėtės ir Elizabetės šeimos su atžalynu) atšvesti tėvelio ALEKSANDRO gimtadienį.

Šventėj dalyvavo dar ir kaimynas inž Algirdas Idika su ponia Lidija bei kun. Petras Urbaitis.

IŠVYKSTA Į JAV-BES

EDMUNDAS RALICKAS, Felikso Ralicko sūnus, Departamento de Ensino Técnico da VASP koordinuotojas, gegužės 11 d. išvyksta į JAV-bes. Jis ten, Seattle mieste, centrinėje orlaivių BOING įstaigoje, gilins elektronikos mokslus orlaivių technikos srityje.

Mūsų inžinieriui geriausi linkėjimai kilti vis augštin!

● ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkrėsti ir kitą generaciją savo idealų meile, uždegti įpėdinius. J. ERETAS

DĖMESIO

Šv. Kazimiero p-jos klebonijoje buvo atidarytas iš Romos atvežtų DEVOCIONALIJŲ KIOSKAS. Yra rožančių, ženkliukų, medalikėlių, medalių, kryžiuokų paveiksluokų, žiedų, stovylėlių ir kt.

Kas lankosi raštinėje ar koplyčioje, gali pasirinkti ir įsigyti palyginus nebrangių devocionalijų ir būdingų suvenyrų.

•ŠV. KAZIMIERAS•

Asmeninėje lietuvių šv. Kazimiero parapijoje gegužės 28 dieną, 16 val., bus naujo parapijos klebono, kun. PRANO GAVÉNO, įvedimas. Apeigas praves regioninis vyskupas, J. E. Luciano de Almeida, ir saleziečių S. Paulo provincijos vyresnysis, kun. Fernando Legal.

Seks meninė dalis ir šeimyniškos vaišės.

Maloniai kviečiame Jus šioje šventėje dalyvauti.

Rengimo komitetas

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS-SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Li-mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

MOTINOS DIENĄ RUOŠIA Lietuvių SAJUNGA-A LIANÇA

GEGUŽĖS 21 DIENĄ 13 VALANDĄ

—SEKMADIENĮ—

Rua Lituania, 67 - Moóca

V. ANASTACIO MOKYKLOS GLOBĖJŲ BŪRELIS

maloniai
kviečia Jus
su visa šeima
i gardžią,
linksmą

FEIŽOADA.

Ji bus sekmadienį, gegužės 21 d.
13 val. Dr. J. Basanavičiaus rūmų salėje.

MOTINOS DIENA

Gegužės 14 d. 11 val. pamaldose
V. Zelinoje, lituanistinės mokyklos
mokiniai pagerbs savo mamytės ir
pasimels už jas.

Lietuviškoji visuomenė, ypač
gi motinos, kviečiamos Mišiose da
lyvauti.

M I Š I O S

Gegužės (Maio) 11 d., 20 val., V. Zelinos bažnyčioj
bus atlaikytos 30-tos dienos Mišios už

A. A. LIUDĄ MAJIENĘ,

buvusią mokytoją,

Mišias užprašo ir visus kviečia jose dalyvauti dėkin-
gi buvusieji V. Belos mokyklos mokiniai (ex-alunos).

Broliai, ir parapijos

BL Bendruomenė

ir parapijos

rengia didelę ŠVENTKELIONĘ

i Aparecida

birželio (junho) 18 d.

Šventkeliionė turės religiniai tautinį atspalvį: paminėti TAUTOS
GEDULO DIENĄ Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 60-mety.
Tad numatyta religiniai tautinė programa.

Kviečiami ne tik visų apylinkių sanpauliečiai, o ir tolimesnių kraš-
tų lietuviai (Rio, Santos ir kt.).

Tebūna birželio 18 – LIETUVIŲ SUSITIKIMAS APARECIDOJ.
Platesnės informacijos vėliau.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame AUŠROS chorui ir visiems, dalyva-
vusiems Mišiose už a.a. URŠULĖS JOTEIKIENĖS vėlę šv. Ka-
zimiero p-jos koplyčioj.

Julija Joteikaitė-Galvão ir
visa Joteikų šeima

Mielas skaitytojau,
ar jau užsimokėjai
prenumeratą?

• Be lietuviškos spaudos nebus sa-
moningos tautos.

GEGUŽĖS 14: sueina šešeri metai, kai, reikalaujamas
Lietuvai laisvės, Kaune susidegino ROMAS KALANTA
(1972.V.14). Įvykis, kuris kelia susimąstymą kaip konkre-
čiai prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo, bus paminėtas vi-
sam laisvam pasauli (kiek okupacinės sąlygos leis, ir Lietu-
voj).

PAKILO LAIKRAŠČIO KAINA

Pakilus pašto, laikrasciu, maisto
produktu ir kitu reikmenu kainom,
ir ML buvo priversta pakelti savo
kainą. Nuo gegužės men. ML -
vos numeris kainuos 5 kr.

• Mes greičiau būsime linkę pa-
siaukoti, jei atsiminsime, kad tėvy-
nėje likusieji neša kur kas sunkesnę
naštą negu mes... J. ERETAS

**TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!**

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

**MŪSŲ
LIETUVA**

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanisloas Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal
didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanisloas
Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondencija redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai
nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turi-
nį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios
ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekma-
dienio vakaro.